

Pomnik pomordowanym w Kamesznicy

W czasie II wojny światowej Kamesznica najdotkliwiej odczuwała skutki "akcji żywieckiej". **145 rodzin (1269 osób) w październiku 1940 roku zostało pozbawionych mienia i wysiedlonych.** Pozostali mieszkańcy cierpieli głód i terror. Należało zorganizować zaopatrzenie ludzi w środki żywności. Rozwinęła się i nasiliła działalność partyzancka.

Oddziały partyzanckie AK na terenie Żywiecczyny prowadziły akcje dywersyjne w grupach 10-20 osobowych. Napadały często jednocześnie w kilku wsiach powiatu, co wytwarzało panikę wśród Niemców i budziło przeświadczenie, że oddziały beskidzkie są bardzo liczną grupą AK i żadne obławy ze strony policji nie potrafiły je zlikwidować.

W miarę rozwoju walk partyzanckich na Żywiecczynie władze hitlerowskie, a szczególnie dowództwo tajnej policji, podejmowały różne metody w wykrywaniu i zwalczaniu środowisk, które służyły pomocą partyzantom.

W skutek prowokacji i donosów szpiegów nastąpiły w lipcu i sierpniu 1943 roku masowe aresztowania w Kamesznicy, Sopotni Małej i Wielkiej, Węgierskiej Górcie i w Żabnicy przeważnie wśród gajowych i okolicznej ludności, która miała bliski kontakt z partyzantami. Aby przeciwdziałać rozwojowi akcji partyzanckiej, Niemcy przeprowadzili dwie masowe egzekucje w jednym dniu 3 września 1943 roku w Kamesznicy i Żabnicy.

Wykaz straconych 3 września 1943 r. według nazwisk zamieszczonych na pomniku w Kamesznicy:

- Kuśmierz Franciszek
- Kurowski Leon
- Misiarz Jan
- Matuszny Stanisław
- Roczyna Józef
- Szczotka Wawrzyniec
- Zeman Jan
- Zeman Ludwik

oraz dwóch rodaków nieznanymi.

Dla uczczenia pamięci ofiar hitlerowskiego barbarzyństwa mieszkańcy Kamesznicy i Żabnicy otoczyli te miejsca opieką, sadząc na nich kwiaty zaraz po wyzwoleniu Żywiecczyny przez żołnierzy radzieckich w kwietniu 1945r.

Mieszkańcy Kamesznicy ufundowali wkrótce tablicę pamiątkową z nazwiskami pomordowanych. Nad wykazem nazwisk powieszonych umieszczono napis: *"Dla uczczenia pamięci zamordowanych w tym miejscu przez hitlerowców dnia 3 września 1943r."*

28 lipca 1963 r. umieszczono tablicę na okazałym głazie i dokonano uroczystego odsłonięcia pomnika.